

Pedagoginen vierailu Honkakylän varhaiskasvatuskeskukseen

Varhaiskasvatuksen johtajuusfoorumi, Seinäjoki

Perusopetusjohtaja Jari Jaskari
Varhaiskasvatuksen aluejohtaja Mari Koski-Aho
Luokanopettaja Kirsi Lilja
Päiväkodinjohtaja Pirita Hakoneva
5.4.2019

SEINÄJOKI

Miten Seinäjoelle syntyi varhaiskasvatuskeskuksen toimintatapa?

” Elämä on vaihtoehtojen pohtimista ja ratkaisujen tekemistä.”

Haravointi on hyödyllistä. Ajatus toimii ja saat hyötyliikuntaa. Suosittelen!

- Miten voitaisiin turvata lapsille kasvatuksen ja opetuksen lähipalveluita, kun lapsimäärä kylillä vähenee? Seinäjoen kaupungissa on linjattu pyrkimys vähintään 3-ryhmäisiin kouluihin.
- Asioiden pohtiminen uudella, luovalla tavalla
  - Entä jos...?
  - Mitä siitä seuraa, jos...?
  - Olisiko se toteutettavissa?
  - Millä ehdoilla?
- Idean esittäminen ja valtuutuksen hakeminen asian selvittämiseksi
- Keskustelu toimialajohtajan kanssa

Mistä varhaiskasvatuskeskuksessa on kyse?

- IDEA - MIKÄ SE SITTEEN OLI?
  - Selvitetään 2-ryhmäisten koulujen osalta mahdollisuus perustaa varhaiskasvatuskeskus
- Varhaiskasvatuskeskus >
  - Alle kouluikäisten lasten hoitotoiminta
  - Esikouluikäisten kasvatus- ja opetustoiminta
  - 1-2 -luokan oppilaiden opetus > käytännössä 0-2lk/1-2lk
  - Varhaiskasvatuskeskus on perustettavissa, mikäli palveluita tarvitsevia lapsia on päiväkotiryhmän verran; noin 20 lasta

Miten varhaiskasvatuskeskus synnytettiin?

- VAIHE I PUURTAMINEN
  - Tarpeelliset selvitykset
    - Lapsimäärien kehityksen selvittäminen > onko potentiaalia? Selvitys toteutettiin yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa
    - Tilojen muutostarpeet > Huomioitava tilojen soveltuvuus 0-8 -vuotiaille
    - Yhteistyöselvitykset > Tilapalvelut (tilojen suunnittelu), ruokapalvelut ja siivouspalvelut (miten jatkossa?), yhteistyö siirtokoulun kanssa (3-6 -luokat)
    - Ennen kuin varhaiskasvatuskeskuksen pystyi toteuttamaan, oli kaikki palaset sovitettava kohdalleen

Ensin syntyi Haapaluoman varhaiskasvatuskeskus ja myöhemmin Honkakylän varhaiskasvatuskeskus

- VAIHE 2 KÄYTÄNNÖN TOTEUTUS
  - Case Haapaluoma oli ajankohtainen 1.8.2014 alkaen, tarkempi selvitystyö aloitettiin maaliskuussa 2013
    - Tehtiin tarvittavat päätökset, sekä varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunnan että kaupunginvaltuuston päätös
  - Tilasuunnitelmat käynnistettiin Haapaluoman osalta välittömästi
    - tilakatselmus tilapalveluiden kanssa> suunnittelu
    - tilakatselmus ruoka- ja siivouspalveluiden kanssa
    - Pedagoginen suunnittelu käynnistettiin
      - Rehtorikeskustelut eri muodoissaan
      - Kehittäjäopettajan nimeäminen
      - Keväällä 2014 3-6 lk, uuteen kouluun tutustuminen

Isosti eteenpäin!

- VAIHE 3 SELVITYSTYÖ JATKAMINEN

- Kaikki 2-ryhmäiset koulut käytiin lävitse ja arvioitiin mahdollisuus toteuttaa varhaiskasvatuskeskus.
- Kaksi täytti kriteerit. Honkakylän varhaiskasvatuskeskuksen selvitys aloitettiin marraskuussa 2013. Haapaluoma toteutettiin vuonna 2014 ja Honkakylä sen jälkeen.

YHTEISEN TAHTOTILAN LÖYTÄMINEN ON OLEELLISTA. ONNISTUMINEN ON MAHDOLLISTA VAIN YHTEISTYÖSSÄ.

- Yhteinen tahtotila löytyi erityisesti Peräseinäjoen alueella. Vastaavaa siellä on löytynyt myös lukioratkaisussa, jossa kaksi vuotta opiskellaan toimipisteessä, ja viimeinen lukuvuosi pääkoulussa Seinäjoen lukiossa.

SEINÄJOKI

Miten olemme jatkaneet kehittämistyötä?

- Toimintatapa on nähty hyväksi keinoksi lisätä esi- ja alkuopetuksen sekä muun varhaiskasvatuksen yhteistä työtä. Näin toimimalla voimme vähentää siirtymiä lapsen elämässä.
  - Myönteinen vaikutus lapsen hyvinvointiin
- Pyrimme vahvistamaan joustavia opetusjärjestelyitä muuallakin.
  - Lukuvuosittain joustavan esi- ja alkuopetuksen ”Roadshow”
  - Pyrimme herättelemään toimijoita yhteiseen työhön. Ei edetä pakottamalla, vaan pienin askelin
  - Yksilöllisen etenemisen mahdollisuuksien lisääminen

Valmistelu- kehittämis- ja seurantatyöryhmä

- Varhaiskasvatuskeskusten suunnitteluvaiheessa työryhmään kuului:
  - Perusopetusjohtaja
  - Varhaiskasvatusjohtaja
  - Alueen aluejohtaja sekä esiopetuksesta vastaava aluejohtaja
  - Varhaiskasvatuskeskusten luokanopettajat sekä heidän esimiehensä
  - Kehittäjäopettaja (hänellä oli kokemusta vaka-mallista)
- Myöhemmin kehittämis- ja seurantaryhmään tuli mukaan myös Honkakylän päiväkodin johtaja
- Tällä hetkellä kehittämis- ja seurantaryhmä kokoontuu eri kokoonpanoilla tarpeen mukaan, noin kaksi kertaa lukuvuoden aikana. Tarkoituksena on koko ajan kehittää varhaiskasvatuskeskusten toimintaa.

Yhteinen työ vaka-keskuksessa

- Valmistelutyöryhmä lähti miettimään eri kokoonpanoilla toimintaa varhaiskasvatuskeskuksessa, mm.
  - päiväjärjestystä
  - tavoitteita
  - yhteisen toiminnan sisältöjä
  - menetelmiä
  - henkilöstön työnkuvia ja tehtäviä
- Laadittiin yhteinen työ vaka-keskuksessa asiakirja toiminnan pedagogisen kehittämisen pohjaksi syksyllä 2014 silloisten opetussuunnitelmien mukaisesti
  - asiakirjaan kirjattiin mm.
    - tavoitteet, yhteisen toiminnan sisällöt, menetelmät sekä mitä tarkoittaa yhteinen työ varhaiskasvatuskeskuksessa

Yhteinen työ vaka-keskuksessa

- Yhteinen työ vaka-keskuksessa
  - jokainen aikuinen vastaa toiminnan suunnittelusta ja toteuttamisesta.
  - päiväjärjestyksessä koko vakan yhteistä toimintaa
  - yhteinen suunnittelutyö koko vakan kesken, luotava oma malli
- myöhemmin tehtiin samalla työryhmällä varhaiskasvatuskeskusten toimintatapa- ja mallit asiakirja
Hyväksytty varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunnassa
26.10.2016.

Miksi vaka?

- kysely keväällä 2019 vakan vanhemmille ja työntekijöille
- kysyimme vanhemmilta: **Miten he ovat kokeneet varhaiskasvatuskeskuksen lapsen ja perheen kannalta**
  - kaikki pitivät vakaa hyvänä paikkana
    - ” Hienoa että pieni lapsi saa aloittaa tutussa hoitopaikassa ja jatkaa siitä koulutaipaleen alkuun samojen kaverien kanssa”
    - ” Vakassa eri-ikäiset lapset kulkevat rinta-rinnan, toisiaan opettaen ja tukien”
    - ”varhaiskasvatuskeskus on erittäin hyvä systeemi”
    - ” Hyvä, että omalla kylällä on tällainen keskus. Mukavampi lapsen lähteä koulutielle pienestä koulusta, eikä päivät veny niin pitkiksi matkojen takia. Hienoa kun koululaiset ja hoitolapset tekevät paljon yhteisiä juttuja, niin oppivat paremmin olemaan eri ikäisten kanssa”
    - ” Erittäin hyvä lapsi/perhekeskeinen malli”

Miksi vaka?

Miten vanhempien mielestä vaka-keskuksen toiminta eroaa tavallisen päiväkodin ja koulun toiminnasta?

- Suurin osa vanhemmista piti vaka-mallia parempana/ei ollut kokemusta muusta

”Ihanaa, kun eka-tokaluokkalaiset saavat olla vielä hetken lapsia ilman isompien lasten tuomaa sosiaalista painostusta ja samalla saavat itseluottamusta ollessaan itse niitä vanhempia ja esimerkinnäyttäjiä.

Myös toiminnallinen tekeminen on paremmin mahdollista sekä eskareiden ja koululaisten tiivis yhteistyö joka osaltaan valmistaa eskarilaisia hienosti tulevalle koulutielle”

”Päiväkoti-ikäisten ja kouluikäisten yhteistyö on vakassa parempaa. Koulunaloitus sujuu vakassa jouhevammin”

”Lapsen tarpeet pystytään huomioimaan paremmin”

”Lapset oppivat toimimaan eri ikäisten kavereiden kanssa. Kaikki ovat kaikkien kavereita ja ketään ei kiusata. Ymmärretään toistensa erilaisuutta ja esimerkiksi sitä, että joku voi tarvita enemmän apua joissain asioissa. Lapset oppivat että on normaalia olla erilainen”

Miksi vaka?

- **Työntekijöistä kaikki ovat kokeneet vaka-keskuksen lapsen ja perheen kannalta hyvänä mallina**
  - Mahdollisuus toimia eri-ikäisten lasten kanssa
  - Pitkä hoitosuhde tekee perheistä läheisiä
  - Sisaruksilla mahdollisuus nähdä toisiaan päivän aikana
  - Pienet ottavat mallia isommilta ja isot auttavat pienempiään, oppivat ottamaan vastuuta toisesta.
  - Saman katon alla päiväkotia, koulu, esiopetus ja iltapäivätoiminta helpottaa perheiden elämää
  - Mahdollistaa rauhallisen, yksilöllisen ja lapsilähtöisen toiminnan sekä tarjoaa lapsille sujuvan jatkumon varhaiskasvatuksesta alkuopetukseen asti
  - Ainut haastavampi asia joka tuli esille on se kohta kun osa siirtyy eskarista Alaviitalan kouluun ja pitää erota kavereista.

Miksi vaka?

Henkilöstön mielestä vaka-keskus eroaa tavallisen päiväkodin ja koulun toiminnasta

- Enemmän yhteistä toimintaa, yhteisöllisempää
- Henkilökunnan vahvuuksia mahdollista hyödyntää enemmän
- Lapset on yhteisiä
- Yksilöitä pystytään huomioimaan paremmin
- Vahvuutena eri-ikäiset lapset yhdessä
- Kaikki ovat yhtä suurta perhettä vakassa
- Yhteistyö koulun ja varhaiskasvatuksen välillä on tiivistä
- Koko talon yhteiset aamuhetket, aamupäivän yhteinen toiminta, yhteinen ulkoilu sekä iltapäivän leikkitalu.
- Yhteiset aiheet mitä koko talo toteuttaa, kukin lapsi oman tasonsa mukaan
- Koska toiminta on monipuolista ja eri ikäisille, lasten taitotasot eivät erotu samanikäisten lasten kesken, vaan jokainen saa harjoitella oman tasonsa mukaisesti
- Työnkuva on laajempi ja vaihtelevampi

Haapaluoman varhaiskasvatuskeskus

- Henkilökunta: luokanopettaja (+vastuupettaja), päiväkodinopettaja, 2 ryhmäperhepäivähoitajaa, ryhmäavustaja ja vakakeskushuoltaja
- Lapsilukumäärä on yhteensä noin 25.
- Toimimme samassa rakennuksessa. Kaikki tilat, materiaalit, pelit ja lelut ovat yhteisiä.
- Jokainen aamu aloitetaan yhdessä koko talon voimin yhteisellä aamuhetkellä. Yksi ulkoilu päivässä on yhteinen. Torstai-aamupäivät on varattu koko talon yhteiselle työskentelylle.
- Esi- ja alkuopetus toimivat joustavasti yhdessä koko ajan.
- Koko talolla on yhteinen suunnilleen kuukausittain vaihtuva teema, johon pyritään nivomaan niin paljon arkista toimintaa kuin on mahdollista.

**Tutkimme, toimimme, ihmettelemme,
opettelemme, altistumme ja kasvamme yhdessä**

Kuvat poistettu

SEINÄJOKI

”Anna, kun mä autan!”

Kuvat poistettu

SEINÄJOKI

Lapsi saa olla lapsi

Kuvat poistettu

SEINÄJOKI

Henkilökunnan ja lasten vahvuudet pyritään huomioimaan

Kuvat poistettu

- Kaikki ovat samanarvoisia.
- Henkilökunnan roolit pyritään häivyttämään taustalle.
- Kaikilla on mahdollisuus tehdä kaikkea. Eri koulutustaustat ja työurien tuomat kokemukset rikastavat suunnittelua ja toimintaa.
- Toisinaan vahvuuksia voidaan hyödyntää yli luokka- ja koulurajojenkin.
- Vahvuuksia etsitään myös varhaiskasvatuksesta ja perusopetuksesta. Molemmilla on paljon annettavaa toisilleen. Yhdistelemme meille sopivimpia aineksia.

Pienten lasten koulussa esi- ja alkuopetus toimivat joustavasti yhdessä

Kuvat poistettu

Honkakylän varhaiskasvatuskeskus

- 1-2 luokka, esikouluryhmä, 0-3 vuotiaiden ryhmä ja 3-5 vuotiaiden ryhmä.
- Lapsia tällä hetkellä yhteensä 53. Henkilökuntaa yhteensä 13.
- Toimimme yhdessä rakennuksessa. Kaikki tilat, materiaalit, pelit ja lelut ovat yhteisiä.
- Jokaisena aamuna keräydytään yhteen. Maanantaisin on koko talon yhteinen ulkoilu aamupäivällä. Joka päivä iltapäivällä välipalan jälkeen on yhteistä työskentelyä sekaisin.
- Esi- ja alkuopetus tekevät ja toimivat joustavasti yhdessä suurimman osana ajasta
- 0-3 ja 3-5 -vuotiaiden ryhmät tekevät tiivistä yhteistyötä
- Koko talon yhteistä toimintaa on tämän lisäksi vielä sovittuina aikoina ympäri vuoden (kuukausittain) vaihtuvan teeman puitteissa

Rikkaampia oppimisen kokemuksia

Kuvat poistettu

SEINÄJOKI

Yhteiset teemat leikin varjolla yhdistää

Kuvat poistettu

SEINÄJOKI

**”mun, sun ja
meidän
yhteisömme”**

Kuvat poistettu

SEINÄJOKI

Keskustelua

- Mitä ajatuksia vierailu herätti?
- Mitä terveisiä ja ajatuksia viet kotiin viemiseksi omaan kuntaasi?

KIITOS!

Varhaiskasvatuksen johtajuusfoorumi
Seinäjoella 2019

SEINÄJOKI